J. Myanmar. Acad. Arts Sci. 2019 **Vol. XVII. No. 6B**

ဇော်ဂျီနှင့်မင်းသုဝဏ်တို့၏ ဘဝအားမာန်ကဗျာများ လေ့လာချက်

ခင်နှင်းအောင်*

စာတမ်းအကျဉ်း

ဤစာတမ်းသည် မြန်မာစာပေနယ်ပယ်ရှိ ခေတ်ကဗျာကဏ္ဍတွင် ပါဝင်သည့် ဇော်ဂျီနှင့် မင်းသုဝဏ်တို့၏ကဗျာများမှ ဘဝအားမာန်ကဗျာများကို လေ့လာ ဆန်းစစ်ထားသော စာတမ်း ဖြစ်ပါသည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဘဝအားမာန် ကဗျာများ၏ အာနိသင်ကို ဖော်ထုတ်တင်ပြလိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အလေ့လာခံ အဖြစ် ဆရာဇော်ဂျီ၏ 'ပန်းပန်လျက်ပဲ' ကဗျာနှင့် ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ 'ပျဉ်းမငုတ်တို' ကဗျာတို့ကိုသတ်မှတ်ကာ ကဗျာရေးဖွဲ့တင်ပြပုံဆိုင်ရာ နည်းနာ များဖြင့် ချဉ်းကပ် လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။ ဘဝအားမာန်ကဗျာများသည် လူသားတို့အား ဘဝအားမာန်ကို ပေးစွမ်းနိုင်သည်။ ထိုသို့ဖြစ်စေရန် ကဗျာ စာဆို၌ ထက်မြက်သော ကဗျာရေးဖွဲ့ဖန်တီးမှုစွမ်းရည် ရှိရပါသည်။ ဤစာတမ်းသည် ခေတ်ကဗျာလေ့လာလိုသူများအတွက် အထောက်အကူပြုနိုင်မည်ဟု ထင်မြင်မိ ပါသည်။

သော့ချက်ဝေါဟာရများ – *ခေတ်ကဗျာ၊ ဘဝအားမာန်၊ နိမိတ်ပုံ၊ သင်္ကေတ၊ နရီ၊ စည်းဝါး။*

နိဒါန်း

ခေတ်ကဗျာများသည် စာဆိုတို့၏အတွေးသစ်၊ အမြင်သစ်များဖြင့် ဖွဲ့ဆို ထားသော ကဗျာများဖြစ်ပြီး စာဖတ်သူတို့အား အတွေးသစ်၊ အမြင်သစ်၊ ခံစားမှု အသစ်နှင့် ဘဝအသိများ၊ ဘဝအားမာန်များကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ ခေတ်ကဗျာ များစွာထဲမှ ဆရာဇော်ဂျီ၏ 'ပန်းပန်လျက်ပဲ' ကဗျာနှင့် ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ 'ပျဉ်းမ ငုတ်တို' ကဗျာတို့သည် စာဖတ်သူတို့အား ဘဝအားမာန် ဖြစ်ပေါ်စေသော ကဗျာ ကောင်းများ ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ဘဝအားမာန်ကို မည်သို့မည်ပုံပေးထားကြောင်းတို့ကို ဆန်းစစ်တင်ပြလိုသဖြင့် ဤစာတမ်းကို ပြုစုရခြင်းဖြစ်ပြီး ကဗျာသဘောတရား နည်းနာများဖြင့် ဆန်းစစ်လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။ ဆရာဇော်ဂျီ၏ 'ပန်းပန်လျက်ပဲ' ကဗျာနှင့် ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ 'ပျဉ်းမငုတ်တို' ကဗျာများမှ ဘဝအားမာန်ပေးကြပုံချင်း ကွာခြားပုံများကိုလည်း တင်ပြထားပါသည်။

---

* ဒေါက်တာ၊ တွဲဖက်ပါမောက္ခ၊ မြန်မာစာဌာန၊ ရတနာပုံတက္ကသိုလ်

၁။ ဇော်ဂျီနှင့် မင်းသုဝဏ်တို့၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

ဇော်ဂျီ၏အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

ဆရာဇော်ဂျီ၏ အမည်ရင်းမှာ ဦးသိန်းဟန် ဖြစ်သည်။ ၁၉၀၇ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် ဖျာပုံမြို့၌ ဖွားမြင်သည်။ အဖမှာ ဦးယောဖြစ်၍ အမိမှာ ဒေါ်စိန်ညွန့် ဖြစ်သည်။ ဖျာပုံမြို့ တိုင်းရင်းသားအထက်တန်းကျောင်း၊ ရန်ကုန်မြို့ မြို့မတိုင်းရင်းသား အထက်တန်းကျောင်း၌ ပညာသင်ပြီး၊ ၁၉၂၄–၂၅ ခုနှစ်၌ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သို့ ရောက်သည်။ ၁၉၃၀ ခုနှစ်တွင် ဝိဇ္ဇာဘွဲ့၊ ၁၉၃၄ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလိပ်စာ မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့ နှင့် မြန်မာစာ မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့များကို ရရှိခဲ့သည်။ လန်ဒန်တက္ကသိုလ်၊ ဒပ်ဗလင် တက္ကသိုလ်တို့တွင် ပညာသင်ကြား၍ စာကြည့်တိုက်ပညာ ဒီပလိုမာဘွဲ့ကို ၁၉၄၀ ခုနှစ်တွင် ရရှိခဲ့သည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ မြန်မာစာဌာန နည်းပြဆရာ၊ မြို့မတိုင်းရင်းသား အထက်တန်းကျောင်း အထက်တန်းပြဆရာ၊ မန္တလေးကောလိပ် မြန်မာစာဌာန နည်းပြ ဆရာ၊ ဂျပန်ခေတ် မြန်မာအစိုးရပညာရေးဌာန ဒုတိယညွှန်ကြားရေးဝန်၊ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ် စာကြည့်တိုက်မှူး၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရပညာရေးဌာန (ကျောင်းသုံးစာအုပ် ပြုစုရေးဆိုင်ရာ) ညွှန်ကြားရေးဝန် တာဝန်များကို အဆင့်ဆင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ မြန်မာစွယ်စုံကျမ်းအဖွဲ့ဝင်လည်း ဖြစ်သည်။ အထက်တန်းပညာဦးစီးဌာန ပညာရေး အရာရှိ(၁)အဖြစ် ဆောင်ရွက်ရင်း မြန်မာနိုင်ငံသမိုင်းသုတေသနဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူး အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဝေါဟာရကော်မတီ သဘာပတိအဖြစ်လည်းကောင်း ဆောင်ရွက် ခဲ့သည်။

၁၉၂၃ ခုနှစ်ကစ၍ ကဗျာများ ရေးသည်။ ၁၉၂၈ ခုနှစ် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌ ဝိဇ္ဇာတန်း ပညာသင်ကြားနေစဉ် ဟံသာကြေးမုံ ခေါ် လက်ရေးစာစောင်ကို ထုတ်ဝေ ခဲ့သည်။ ထိုစာစောင်တွင် 'ပိတောက်ပန်း' ကဗျာကို စရေးသည်။ ထိုအခါမှစ၍ ကဗျာ၊ ဝတ္ထုတို၊ ပြဇာတ်၊ စာပေယဉ်ကျေးမှုဆောင်းပါး စာပေဝေဖန်ရေးနှင့် ဆောင်းပါးများကို ယနေ့တိုင် ရေးသားပြုစုလျက် ရှိသည်။ ခေတ်စမ်းစာပေ ခေတ်စမ်းကဗျာကို ဦးဆောင် ရေးဖွဲ့ခဲ့သူတစ်ဦး ဖြစ်သည်။

ရေးသားပြုစုခဲ့သော စာများမှာ ပိတောက်ရွှေဝါကဗျာများ၊ ဗေဒါလမ်းကဗျာများ၊ ဇော်ဂျီ၏စာ၊ ဇော်ဂျီကဗျာပေါင်းချုပ်၊ မဟာဆန်ချင်သူပြဇာတ်၊ ကာလီဒါသ၏ သကုန္တလာ၊ ရသစာပေအဖွင့်နှင့်နိဒါန်း၊ သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းဋီကာ၊ မိုးကြယ်မို့လား၊ လမ်းသစ်နှင့်အခြားဝတ္ထုများ၊ ပလေတိုနိဒါန်း စသည်တို့ ဖြစ်သည်။ မင်းသုဝဏ်နှင့် တွဲဖက်၍ စာပေလောက(ပထမတွဲ)နှင့် ခရီးသည်စာအုပ်များလည်း ရေးသားထုတ်ဝေ

ခဲ့သည်။ ဆရာဇော်ဂျီသည် ခေတ်စမ်းကဗျာခေတ်ကို 'ပိတောက်ပန်း' ကဗျာဖြင့် ဦးဆောင်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ဆရာဇော်ဂျီကို နိုင်ငံတော်က ဝဏ္ဏကျော်ထင်ဘွဲ့နှင့် သီရိပျံချီဘွဲ့များ ချီးမြှင့်ခဲ့သည်။ စာပဒေသာဆု၊ အမျိုးသားစာပေဆုများကိုလည်း ချီးမြှင့်ခြင်း ခံခဲ့ရသည်။ ဆရာဇော်ဂျီသည် ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် စက်တင်ဘာလ (၂၆) ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါသည်။

မင်းသုဝဏ်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

မင်းသုဝဏ်၏ အမည်ရင်းမှာ ဦးဝန် ဖြစ်သည်။ ၁၉၀၉ ခုနှစ်တွင် ဟံသာဝတီခရိုင်၊ ကွမ်းခြံမြို့၌ ဖွားမြင်သည်။ အဘမှာ ဦးလွမ်းပင် ဖြစ်၍ အမိမှာ ဒေါ်မိ ဖြစ်သည်။ ကွမ်းခြံကုန်းမြို့၊ ရွှေကျင်ကျောင်း အင်္ဂလိပ်–မြန်မာ နှစ်ဘာသာသင် အမျိုးသားအလယ်တန်းကျောင်း၊ ရန်ကုန်မြို့ ခရစ်ယာန်သာသနာပြု စိန့်ဂျွန်း အထက်တန်းကျောင်းများ၌ ပညာသင်ခဲ့သည်။ ၁၉၃၆ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့ကို ရယူခဲ့သည်။ အင်္ဂလန်ပြည် အောက်စဖို့တက္ကသိုလ်သို့ သွား၍ သက္ကတဘာသာ၊ တိဗက်ဘာသာနှင့် အထွေထွေဘာသာဗေဒတို့ကို ဆက်လက် သင်ယူရာ ၁၉၃၈ ခုနှစ်တွင် ဘီလစ်ဘွဲ့ ရသည်။ ထို့နောက် လန်ဒန်တက္ကသိုလ်၊ အာဖရိကနှင့် အရှေ့တိုင်းဘာသာရပ်များကျောင်းသို့ ကူးပြောင်းပညာသင်ယူသည်။ အမေရိကန်ပြည် နယူးဟေဗင်မြို့ ဆေးတက္ကသိုလ်တွင်လည်း အတန်ကြာမျှ အထွေထွေ ဘာသာဗေဒ ပညာဆည်းပူးသည်။

တက္ကသိုလ်များအုပ်ချုပ်ရေးရုံး၊ ဘာသာပြန်နှင့်စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးဌာန၏ ဌာနမှူး၊ တက္ကသိုလ်မြန်မာအဘိဓာန်၏ စာတည်းမှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ် မြန်မာစာဌာန ပါမောက္ခအဖြစ်လည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ခေတ်စမ်းစာပေလောကကို တည်ထောင်ခဲ့သူတစ်ဦးအဖြစ် ထင်ရှားသည်။ ကဗျာကို ၁၃ နှစ်အရွယ်ခန့်တွင် စတင်ရေးသားသည်။ ကဗျာအပြင် ဝတ္ထုတို၊ ပုံပြင်၊ ယဉ်ကျေးမှု ဆိုင်ရာ ဆောင်းပါးများ၊ ဝေဖန်စာများ ရေးသားခဲ့သည်။

ရေးသားပြုစုခဲ့သော စာအုပ်အချို့မှာ တက္ကသိုလ်မြန်မာစာအဘိဓာန်၊ ငါးပိုင်း၊ သပြေညိုနှင့် အခြားကဗျာများ၊ မောင်ခွေးဘို့ကလေးကဗျာများ၊ ပန်းနှင့်ပင်စည်၊ မြန်မာစာမြန်မာမှု တို့ဖြစ်သည်။ ဇော်ဂျီနှင့်တွဲဖက်၍ စာပေလောကစာအုပ် (ပထမတွဲ)၊ ခရီးသည် စာပေဆောင်းပါးများ ရေးသား ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

၂။ **ကဗျာဝေါဟာရ၏ သဘောသဘာဝ**

ကဗျာဟူသော ဝေါဟာရကို ပုဂံဝန်ထောက်ဦးတင်၏ ကဗျာဗန္ဓသာရကျမ်းတွင်–

> "ကဗျာဆိုသည်မှာ သက္ကဋဘာသာ ကာဗျ၊ ကဗျော၊ မာဂဓ ဘာသာ ကာဝေယျ၊ ကဗျ၊ ကဗ္ဗမှ မြန်မာဘာသာ ကဗျာဟူ၍ ပြန်ဆိုခေါ်ဝေါ်ကြသည်။ ကဗျာဟူသော သဒ္ဒါမှာ မြန်မာဘာသာ တိုက်ရိုက် တိုတိုလိုရင်း အဓိပ္ပာယ်ပြန်ခဲ့လျှင် ဘွဲ့သည် ဆိုလို သည်။ သဒ္ဒါနက်ပြန်ခဲ့လျှင် ပညာရှိတို့ စီသီကုံးသော စာ ဆိုလိုသည်"[၁]

ဟူ၍ ဖော်ပြထားပါသည်။

မြန်မာအဘိဓာန်တွင် ကဗျာဟူသော ဝေါဟာရ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို–

> "စည်းမျဉ်းများနှင့်အညီ စာလုံး၊ စာပိုဒ်အရေအတွက် ကာရန် အချိတ်အဆက်၊ အသံအနေအထား စသည်ဖြင့် စီကုံးထားသော အဖွဲ့အနွဲ့"[၂]

ဟူ၍ ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။

ထို့ပြင် ကဗျာဆိုသည့် ဝေါဟာရနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မြန်မာကဗျာစာတမ်း ဒုတိယတွဲတွင် ဆရာမြဇင်က–

> "နရီနိမိတ်ပုံတို့ဖြင့် ကောင်းသောအတွေး၊ ကောင်းသောအတွေ့ တို့ကို ဖော်ကျူးသော စကားအဖွဲ့အစည်းသည် ကဗျာ ဖြစ်သည်"[၃]

ဟု ဆိုထားပါသည်။

ထို့ကြောင့် ကဗျာဆိုသည်မှာ စည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းနှင့်အညီ ဖွဲ့နွဲ့သော အဖွဲ့အနွဲ့၊ နရီနမိတ်ပုံတို့ဖြင့် အတွေးကို ဖော်ကျူးထားသော စကားအဖွဲ့အစည်းဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

ကဗျာ့သဘောသဘာဝနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆရာဇော်ဂျီက ရသစာပေအဖွင့်နှင့် နိဒါန်းစာအုပ်တွင်–

---

[၁] တင်၊ ဦး၊ ၁၉၀၀၊ ၂၄။

[၂] မြန်မာစာအဖွဲ့၊ ၂၀၀၈၊ ၄။

[၃] မြဇင်၊ ၁၉၈၂၊ ၂၅၀။

> "ဖန်ပြာခွက်နှင့် ကျောက်စက်ရေသည် ကဗျာ့သဘောနှင့် တူသည် ဟုလည်းကောင်း၊ အမောပြေအောင် တိုက်ပါမမသည် ကဗျာ့ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် တူသည် ဟုလည်းကောင်း ဆိုချင်ပါသည်"[၁]

ဟု ဆိုထားပါသည်။

ထို့ပြင် မြန်မာစာဂုဏ်စာမြုတေစာအုပ်တွင် မောင်ဟုန်ဝမ်က ကဗျာ့သဘောကို–

> စာဖတ်သူ၊ စာနာသူအား နှစ်သက်ခြင်းနှင့်တကွ ဘဝဝန်းကျင်၊ လောကဝန်းကျင်ကို ဆင်ခြင်နိုင်သော အာနိသင်တစ်ခုခုကို ပေးနိုင်လေသည်"[၂]

ဟု တင်ပြထားပါသည်။

ထို့ကြောင့် ကဗျာ့သဘောသဘာဝမှာ ကဗျာစာဆိုတို့၏ အတွေးစိတ်ကူးကို ပုံဖော်သည့် အဖွဲ့အနွဲ့စွမ်းရည်ဖြစ်ပြီး စာဖတ်သူတို့အား ဘဝအသိ အာနိသင်တစ်ခုခု ပေးနိုင်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

၃။ ဇော်ဂျီ၏ 'ပန်းပန်လျက်ပဲ' အားမာန်ကဗျာလေ့လာချက်

လူသားတို့သည် လဲကျပါက ပြန်လည်ထနိုင်ရန် လိုသည်။ ကျရှုံးပါကလည်း အောင်မြင်မှု ပြန်လည်ရရှိရန် လိုအပ်သည်။ အခက်အခဲများ ကြုံပါကလည်း ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားနိုင်ရန် မလွဲမသွေ လိုအပ်ပေမည်။ ထိုသို့သော လောကဓံကို ကြံ့ကြံ့ခံ ရင်ဆိုင်နိုင်ရန် ဘဝအားမာန်ရှိရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဘဝအားမာန်သည် လူသားတို့ ဘဝရပ်တည်နိုင်ရေးအတွက် မရှိမဖြစ် လိုအပ်သော စွမ်းအား ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ စာပေပညာရှင်တို့သည် လူသားတို့အတွက် ဘဝအားမာန်ကို အကြောင်းအရာအမျိုးမျိုး၊ စာပေပုံသဏ္ဌာန်အမျိုးမျိုးဖြင့် ရေးသားကာ ဘဝအားမာန်ကို ပေးကြပါသည်။

'အားမာန်' ဟူသော သဘောနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆရာတိုက်စိုးက–

> "လူ့ဘဝသည် အားမာန်နှင့်ကင်း၍ မရပ်တည်နိုင်၊ ချစ်ရေး ကြိုက်ရေးတွင်လည်း အားမာန်ပါသည်။ တိုင်းရေးပြည်ရေးတွင်လည်း အားမာန်ပါသည်။ စားရေးသောက်ရေးတွင်လည်း အားမာန်ပါသည်။"[၃]

---

[၁] ဇော်ဂျီ၊ ၂၀၀၄၊ ၂၆၅။
[၂] မြန်မာစာအသင်း၊ ၁၉၆၆၊ ၂၂၁။
[၃] တိုက်စိုးနှင့်မင်းယုဝေ၊ ၁၉၈၅၊ ၅၀။

ဟုလည်းကောင်း၊

> "အားမာန်၏ သဘောသည်လည်း အသွင်အမျိုးမျိုး ရှိ၏။ ထိုတွင် မိမိ၏ဆန္ဒနှင့်ဆန့်ကျင်ကာ ဖြစ်သောကြောင့် မခံချင်စိတ် ကြွကာ ပေါက်ထွက်လာသော အားမာန်အခက်အခဲကို အဖွဲ့လိုက် အသင်းလိုက် ကြုံတွေ့ရ၍ ထိုအခက်အခဲကို သူရောကိုယ်ပါ စု၍တင်း၍ ရင်ဆိုင်သောအားမာန် ဘဝကိုစိုးရွံ့ခြင်းမရှိဘဲ ရဲရဲနေခြင်းဖြစ်သော အားမာန် ဟူ၍ အကြမ်းအားဖြင့် ခွဲခြားနိုင်ပေသည်"[၁]

ဟုလည်းကောင်း ဆိုထားပါသည်။

ထို့ကြောင့် အားမာန် ဟူသည်မှာ လောကဓံကြုံသမျှကို ကြိုးစားရင်ဆိုင် အံတုနိုင်ခြင်း၊ ဖြစ်ရာ၊ ရောက်ရာဘဝကို ရင်ဆိုင်ရဲခြင်းဟု ဆိုရပါမည်။ ထိုသို့သော အားမာန်များကို ဆရာဇော်ဂျီနှင့် ဆရာမင်းသုဝဏ်တို့၏ ကဗျာများက ပေးစွမ်းထားပါသည်။

ဆရာဇော်ဂျီသည် ဘဝအားမာန်ကဗျာများဖြင့် လူသားတို့ကို အားမာန်များ ပေးစွမ်းခဲ့ပါသည်။ လောကတွင် လူတစ်ဦးချင်းသော်လည်းကောင်း၊ အစုအဖွဲ့အလိုက် သော်လည်းကောင်း တစ်နိုင်ငံချင်းစီသော်လည်းကောင်း အခက်အခဲ အကြပ်အတည်း၊ လောကဓံအလှည့်အပြောင်းများကို မလွဲမသွေ ခံကြရသည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့သော လောကဓံနှင့်ကြုံပါက အံတုကာ ကျော်လွှားနိုင်ရန် ဆရာဇော်ဂျီက 'ပန်းပန်လျက်ပဲ' ဟူသော ဗေဒါလမ်းကဗျာဖြင့် လမ်းပြခဲ့ပါသည်။ 'ပန်းပန်လျက်ပဲ' ကဗျာသည် အခက်အခဲများကို ရဲရဲရင်ဆိုင်ဝံ့သော သတ္တိများ ဖြစ်ပေါ်လာစေသည့် အားမာန်ကဗျာ ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာဇော်ဂျီ၏ 'ပန်းပန်လျက်ပဲ' ကဗျာမှာ–

ညိုပြာပြာလတာပြင်ခြေရင်း

လှိုင်းတက်ရာဗေဒါတက်၊ လှိုင်းသက်ရာဆင်း။

ဆင်းရလဲမသက်သာ။

အုန်းလက်ကြွေရေပေါ်လော၊ မျောစုန်လို့လာ။

အဆင်းနဲ့အလာ၊ ဗေဒါမအတွေး။

---

[၁] တိုက်စိုးနှင့်မင်းယုဝေ၊ ၁၉၈၅၊ ၅၀။

အုန်းလက်ကြွေသူ့နံဘေး၊ ဆောင့်ခဲ့ရသေး။
ဆောင့်ခဲ့လဲမသက်သာ။
နောက်တစ်ချီ ဒီတစ်လုံးက ဖုံးလိုက်ပြန်ပါ။
မြုပ်လေပေါ့ပေါ်မလာ မဖေဒါအလှ
တစ်လံကွာလှိုင်းအကြွ၊ ပေါ်လိုက်ပြန်ရ။
ပေါ်ပြန်လဲမသက်သာ
ချောင်းအဆွယ်မြောင်းငယ်ထဲက၊ ဘဲထွက်လို့လာ။
ဘဲအုပ်မှာ တစ်ရာနှစ်ရာ၊ ဖေဒါကတစ်ပင်ထဲ။
အယက်အကန်ခံလို့
ဖေဒါပုံအံကိုခဲ၊ ပန်းပန်လျက်ပဲ ......။

တက္ကသိုလ်အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း၊ ၁၉၆၀။[၁]

ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

ဤကဗျာသည် ခေတ်ကဗျာတစ်ပုဒ်ဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ ဒိဋ္ဌဓမ္မလောက၌ တွေ့နေရသော ဖေဒါ၊ အုန်းလက်၊ ဒီရေ၊ ဘဲအုပ်၊ လတာပြင်၊ ချောင်း၊ မြောင်း၊ လှိုင်း ဟူသော စာဆို မြင်တွေ့နေကျပတ်ဝန်းကျင်မှ အရာများကို ထည့်သွင်းဖွဲ့ဆို ထားသည်။ ၎င်းတို့ကို အခက်အခဲများအဖြစ်ထားပြီး အခက်အခဲကို ရင်ဆိုင်ရသူအဖြစ် ဖေဒါကို သင်္ကေတပြု တင်စားကာ ကဗျာ့ပရိယာယ်ဖြင့် ဖွဲ့ဆိုထားပါသည်။

ကဗျာဖွဲ့ဆိုရာတွင် စာဆိုရွေးချယ်ဖွဲ့ဆိုသည့် အကြောင်းအရာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆရာမြဇင်က–

> "အကြောင်းအရာဆိုသည်မှာ ကဗျာဖြင့် အကျယ်ချဲ့ထွင် ဖော်ကျူး အပ်သော ခေါင်းစဉ်၊ ထုတ်ဖော်သရုပ်ပြအပ်သော သဘောတရား၊ တဆင့်ပေးကမ်းအပ်သော သင်ခန်းစာတို့ ဖြစ်သည်။"[၂]

ဟု ဆိုထားပါသည်။

---

[၁] ဇော်ဂျီ၊ ၁၉၉၈၊ ၁၇၀။
[၂] မြဇင်၊ ၁၉၈၂၊ ၂၅၀။

ဆရာဇော်ဂျီသည် လူတစ်ဦးစီ တစ်ဦးစီတွင် တွေ့ကြုံနေရသည့် လောကဓံ အခက်အခဲ၊ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံစီ၏ ခေတ်စနစ်ပြောင်းလဲရာတွင် တွေ့ကြုံနေရသည့် အခက်အခဲများကို မြင်တွေ့ကြားသိရပေမည်။ ထို့ကြောင့် ထိုအခက်အခဲများကို ရင်ဆိုင်ကျော်လွှား၍ အောင်မြင်မှုပန်းတိုင်သို့ အရောက်လှမ်းနိုင်စေရန် အားပေးချင်ခဲ့ပေမည်။ ထိုအခါ ဆရာဇော်ဂျီ မြင်တွေ့နေကျ ဗေဒါ၊ ဒီလှိုင်း၊ အုန်းလက်တို့ဖြင့် ပုံဖော်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေမည်။

ဆရာဇော်ဂျီသည် 'ပန်းပန်လျက်ပဲ' ကဗျာအပါအဝင် 'ဗေဒါလမ်း' ကဗျာများကို လွတ်လပ်ရေးခေတ်နှင့် ဆိုရှယ်လစ်ခေတ်ပြောင်းတော်လှန်ရေးခေတ်တို့တွင် ရေးဖွဲ့ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဆရာဇော်ဂျီသည် မိမိတို့ မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံး လွတ်လပ်ရေးရရန် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြရာတွင် လည်းကောင်း၊ လွတ်လပ်ရေးရပြီးချိန် မိမိတို့နိုင်ငံ ပြန်လည်ထူထောင်ရန် ကြိုးပမ်းရာတွင်လည်းကောင်း အခက်အခဲပေါင်းများစွာ ကြုံခဲ့ပုံကို မြင်ခဲ့သိခဲ့ကြားခဲ့ပေမည်။ ထိုအခါ မိမိတို့တစ်မျိုးသားလုံး လောကဓံကို အရှုံးမပေးဘဲ ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားစေလိုသောကြောင့် 'ပန်းပန်လျက်ပဲ' ကဗျာကို ဖွဲ့ဆိုကာ အားမာန်ပေးခဲ့ပါသည်။ 'ဗေဒါလမ်း' ကဗျာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆရာ တက္ကသိုလ်ဝင်းမွန်က–

> "ဗေဒါလမ်းကဗျာများကို ဖွဲ့ဆိုခြင်းမှာ သူ့အတွေ့အကြုံတွင် လာခိုက်၍ စိတ်တွင်း၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘဝအအသိအမြင်ကို အများလက်ခံနိုင်အောင် ဖွဲ့ဆိုခြင်းဖြစ်သည် ရှခင်းပြသက်သက် မဟုတ်ဘဲ လောကအကြောင်း၊ လူ့အကြောင်း ဖွဲ့ဆိုခြင်းဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားလာပါသည်။"[၁]

ဟု ဆိုထားပါသည်။ ဆရာတိုက်စိုးကလည်း–

> "စာဆိုဇော်ဂျီသည် မြစ်ထဲ၊ ချောင်းထဲတွင် တွေ့ရမြဲ၊ မြင်ရမြဲ အခြင်းအရာကို မှီ၍၊ မှီရာမှကျော်၍ အမြင်အသိတစ်ခုကို ရခဲ့ဟန် တူသည်။ ထိုအမြင်အသိနှင့် ယှဉ်ဖက်၍လည်း အားမာန် ဖြစ်ခဲ့ဟန် ရှိလေသည်။ ဇော်ဂျီသည် ထိုအကြောင်းကို ကဗျာ ဖတ်လို၊ နာလိုသူမှန်သမျှအား မိမိကဲ့သို့ အမြင်ပေါက်ကာ နှစ်သိမ့်ရလေအောင် ရေးဖွဲ့ပြ၊ သီဆိုပြလိုသည့် လက္ခဏာ ရှိပေသည်။"[၂]

ဟု ဆိုထားပါသည်။

---

[၁] ဝင်းမွန်၊ တက္ကသိုလ်၊ ၁၉၇၄၊ ၄၉။
[၂] တိုက်စိုးနှင့်မင်းယုဝေ၊ ၁၉၈၅၊ ၃၈၀။

လူသားတို့သည် အသက်ရှင်သမျှ ကာလပတ်လုံး လောကခံအခက်အခဲ တစ်မျိုးပြီးတစ်မျိုး၊ တစ်ခုပြီးတစ်ခု၊ တစ်ခါတစ်ရံ အစုလိုက်အပြုံလိုက်ကို တစ်ပြိုင်နက် တွေ့ကြုံရင်ဆိုင်ကြရသည်။ ထိုသဘောကို 'ဗေဒါပင်' တွေ့ကြုံနေရသော ပင်လယ်ဝမှ ရေကျော်၊ ရေကျော်မှ ပင်လယ်ဝတစ်လျှောက် စုန်ချည်၊ ဆန်ချည် သွားလာမျောပါစဉ် လှိုင်းပုတ်သည့်ဒဏ်ကို ခံစားရပုံ၊ လှိုင်းသက်ပါက လိုက်ပါသက်ဆင်းရပြီး လှိုင်းတက်ပါက လိုက်ပါတက်လိုက်ရပုံ၊ လမ်းတွင် အုန်းလက်ကြွေများ၏ ဆောင့်ခြင်း ခံခဲ့ရပုံ၊ ထိုနှင့်မပြီးသေးဘဲ ဘဲအုပ်နှင့် တွေ့ရပြန်ရာ ဘဲတို့၏ အဆိတ်အဆွခံရပုံတို့ဖြင့် ဖွဲ့ပြထားပါသည်။ ဆရာဇော်ဂျီသည် လူသားတို့တွေ့ကြုံရသော ဘဝကို ဗေဒါ၏ဘဝနှင့် ပုံဖော်ခဲ့ကြောင်းကို တက္ကသိုလ်ဝင်းမွန်က–

> "ဗေဒါသည် လူသားတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ဗေဒါလမ်းသည် လူ့ဘဝခရီးလမ်း ဖြစ်သည်။ လူ့လောက ဖြစ်သည်။ ဗေဒါကျင်လည်ရသော ပတ်ဝန်းကျင်လောက၊ ကြုံတွေ့ရသော အခြေအနေတို့သည် လူသားတို့ ကျင်လည်ရသော ဝန်းကျင်လောက၊ လူသားတို့ ကြုံတွေ့ရသော အခြေအနေနှင့် သဘောမကွဲပြားသည်ကို သဘောပေါက်နိုင်သည်။ ဗေဒါအဖြစ်အပျက်သည် မိမိအဖြစ်အပျက်နှင့်တူပါကလည်း ဗေဒါကြုံတွေ့ရသလို မိမိကြုံတွေ့ဖူးပါသလားဟု သဘောပေါက်နိုင်သည်။"[၁]

ဟု ဆိုထားပါသည်။

ဆရာဇော်ဂျီသည် ဗေဒါကြုံတွေ့ရသည့် အခက်အခဲများကို မြင်တွေ့ကာ လူသားတို့ဘဝကို မြင်လာသည်။ လူသားအချို့မှာ လောကခံကို အန်တုနိုင်စွမ်းမရှိဘဲ ဘဝကို အရှုံးပေးသွားကြသည်။ အချို့မှာ ဘဝကို ရေစုန်မျှောပစ်ကြသည်။ လူသားအချို့က ဘဝကို အရှုံးပေးကြသော်လည်း ဗေဒါမှာ အရှုံးမပေးစတမ်း ယက်ကာကန်ကာဖြင့် လိုရာကို အံခဲပြီး ကျော်ဖြတ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုအဖြစ်အပျက်များကို ကြားရမြင်ရသော ဆရာဇော်ဂျီသည် လူသားတို့ကို ဗေဒါကဲ့သို့ လောကခံကို အံတုနိုင်စေရန် ဗေဒါဘဝ၊ ဗေဒါဝန်းကျင်ကို ကဗျာဖွဲ့ခံ အကြောင်းအရာအဖြစ် ရွေးချယ်ကာ 'ပန်းပန်လျက်ပဲ' ကဗျာဖြင့် အားမာန်ကို ပေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ လူတိုင်းမြင်လွယ်သိလွယ်သော အကြောင်းအရာ ဖြစ်သောကြောင့်လည်း လူသားတိုင်းအဖို့ အားမာန်ကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာဇော်ဂျီ၏ ကဗျာဖွဲ့ခံ အကြောင်းအရာ ရွေးချယ်မှု ကောင်းမွန်လိုက်ဖက်မှုရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

---

[၁] ဝင်းမွန်၊ တက္ကသိုလ်၊ ၁၉၇၄၊ ၄၇။

ဆရာဇော်ဂျီသည် အကြောင်းအရာရွေးချယ်မှု လိုက်ဖက်ဆီလျော်မှုရှိရုံသာမက ကဗျာအဖွဲ့ခံပုံစံမှာလည်း လိုက်ဖက်မှု၊ လွယ်ကူရှင်းလင်းမှု၊ သိမြင်လွယ်မှု ဖြစ်စေပါသည်။

ခေတ်စမ်းကဗျာများ ရေးဖွဲ့ပုံနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆရာမြဇင်က–

> "ခေတ်စမ်းကဗျာစာဆိုများသည် ရတုပုံစံကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲကာ ခေတ်၏ လိုအပ်ချက်အတွက် အသုံးပြုခဲ့ကြသည်။ အစတွင် အချီညီ အချညီ ရေးစပ်ကြသေးသည်။ သို့သော် ရတုအချီအချ ပါဒများ ကာရန်တူညီလှေ ရှိသော်လည်း အမြဲမဟုတ်ကြောင်း တွေ့ရသည့်အလျောက် အချီညီ အချညီကို စွန့်လာသည်။ တောလားပုံစံတွင် သုံးပိုဒ်ထက်ပို၍ သုံးကြောင်းတွေ့သည့် အလျောက် သုံးပိုဒ်မကပါသော ရတုအခြေခံကဗျာများကိုလည်း ရေးလာသည်"[၁]

ဟုလည်းကောင်း၊

> "ဇော်ဂျီသည် ထိုကဗျာစုတွင် ဒွေးချိုး၊ တြိချိုး၊ လေးဆစ်ပုံစံ တို့ကို အစဉ်အလာလည်း မပယ်၊ ခေတ်နှင့်လည်းညီ၊ အတွေ့ အကြုံအသစ်တို့နှင့်လည်း သင့်မြတ်အောင် အသုံးပြုထားသည်။"[၂]

ဟုလည်းကောင်း ဆိုထားပါသည်။

ဆရာဇော်ဂျီ၏ 'ပန်းပန်လျက်ပဲ' ကဗျာတွင်–

ညိုပြာပြာ

လတာပြင်ခြေရင်း။

လှိုင်းတက်ရာဗေဒါတက်

လှိုင်းသက်ရာဆင်း။

ဟူ၍ ပထမအချိုး၏အချကို 'ရင်း'၊ ဒုတိယအချိုး၏အချကို 'ဆင်း' ဟူ၍ 'အင်း' ဟူသော ကာရန်ဖြင့် အချညီအောင် ဖွဲ့ဆိုထားသည်။

---

[၁] တင်မိုးနှင့်အများ၊ ၁၉၈၂၊ ၂၆၇။

[၂] တင်မိုးနှင့်အများ၊ ၁၉၈၂၊ ၂၆၈။

တစ်ဖန်–

ဆင်းရလဲမသက်<u>သာ</u>။

အုန်းလက်ကြွေရေပေါလော

မျောစုန်လို့<u>လာ</u>။

အဆင်းနဲ့အလာ

ဗေဒါမအ<u>တွေး</u>

အုန်းလက်ကြွေသူ့နဘေး

ဆောင့်ခဲ့ရ<u>သေး</u>။

ဟူ၍ 'သာ'နှင့်'လာ'၊ 'တွေး'နှင့်'သေး' တို့ကိုလည်း လေးချိုးဖွဲ့နည်းအတိုင်း ကာရန်ညီအောင် ဖွဲ့ဆိုထားပါသည်။

ထို့ပြင်–

ဆောင့်ခဲ့လဲ မသက်<u>သာ</u>။

နောက်တစ်ချီ ဒီတစ်လုံးက ဖုံးလိုက်ပြန်<u>ပါ</u>။

မြုပ်လေပေ့ါ ပေါ်မလာ မဗေဒါအ<u>လှ</u>။

တစ်လံကွာ လှိုင်းအကြွ၊ ပေါ်လိုက်ပြန်<u>ရ</u>။

ဟူသော အဖွဲ့တွင်လည်း 'သာ'နှင့်'ပါ'၊ 'လှ'နှင့်'ရ' တို့ကို အချညီအောင် ကာရန်ယူထားပါသည်။

ပေါ်ပြန်လည်း မသက်<u>သာ</u>။

ချောင်းအဆွယ် မြောင်းငယ်ထဲက၊ ဘဲထွက်လို့<u>လာ</u>။

ဘဲအုပ်မှာ တစ်ရာ နှစ်ရာ၊ ဗေဒါက တစ်ပင်<u>ထဲ</u>။

အယက်အကန်ခံလို့

ဗေဒါပျံအံ့ကိုခဲ ပန်းပန်လျက်<u>ပဲ</u>။

ဟူသော အဖွဲ့တွင်လည်း 'သာ'နှင့်'လာ'၊ 'ထဲ'နှင့်'ပဲ' တို့ကို အချညီအောင် ဖွဲ့ဆို ထားရာ လေးချိုး (လေးဆစ်)ပုံစံကို အခြေခံကာ အချိုးတွဲအဖြစ် ဖွဲ့ဆိုထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် အသံပြေပြစ်မှုရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

ကဗျာဖွဲ့ဆိုရာတွင် အသံနှင့်စပ်လျဉ်း၍လည်း ဆရာမြဇင်က–

> "နရီ၊ နမိတ်ပုံတို့ဖြင့် ကောင်းသောအတွေး၊ ကောင်းသောအတွေ့ တို့ကို ဖော်ကျူးသော စကားအဖွဲ့အစည်းသည် ကဗျာဖြစ်သည်"[၁]

ဟု ဆိုထားပါသည်။ ဤတွင် 'နရီ' ကို ဆရာမြဇင်က–

> "နရီဟူသည်မှာ အသံစီးဆင်းမှု ဖြစ်သည်။ နရီသည် ကာရန် မဟုတ်။ နရီသည် စည်းဝါးမဟုတ်။ မြန်မာကဗျာတွင် တက်ကျသံ ရှိသကဲ့သို့ သံတို၊ သံရှည်လည်း ရှိသည်။ ကဗျာတွင် အသံများ လှုပ်ရှားခြင်းဖြင့် နရီ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ကဗျာစာဆိုသည် သံတို သံလတ် သံရှည် သံပေါ့တို့ကို စီစဉ်ခြင်းဖြင့် ထူးခြားသော စကားသံအသွားအလာ၊ ထူးခြားသော အသံစီးဆင်းမှု၊ ထူးခြားသော နရီကို ဖန်တီးသည်"[၂]

ဟု တင်ပြထားသည်။

'ပန်းပန်လျက်ပဲ' ကဗျာ၏ အသံစီးဆင်းမှုနရီမှာ–

၊ ၊ ၊ ၀ ၊ – ၊ +

\+ – ၊ ၊ ၊ – + – ၊ +

\+ – ၊ ၀ – ၊

\+ – ၊ ၊ ၊ ၊ ၊ ၊ – ၊

၀ + – ၀ ၊ ၊ ၊ – ၀ +

\+ – ၊ – ၀ + – – – +

– – + ၀ – ၊

– ၀ ၊ ၊ ၀ + – + – ၊ ၊

---

[၁] မြဇင်၊ ၁၉၈၂၊ ၂၅၀။

[၂] မြဇင်၊ ၁၉၈၂၊ ၂၅၃။

– ၊ – ၊ ၀ ၊ – ၊ ၊ ၀ –

၀ ၊ ၊ + ၀ – ၊ – ၊ –

၊ ၊ ၊ ၀ – ၊

+ ၀ ၊ + ၊ + – + – – ၊

+ – ၊ ၀ ၊ ၀ ၊ ၊ ၊ – ၀ ၊ +

၀ – ၀ ၊ ၊ –

၊ ၊ ၊ ၊ ၊ + + ၊ – +

ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။ အသံအမှတ်အသားများမှာ–

၀ = သံပေါ့

– = သံတို

၊ = သံလတ်

+ = သံရှည်[၁] တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ကဗျာတွင် သံလတ်ကို အများဆုံး သုံးထားသည်။ သံတိုကို ဒုတိယအများဆုံး သုံးထားသည်။ သံပေါ့နှင့် သံရှည်ကို အသုံးနည်းကြောင်း တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် နရီအသံစီးဆင်းမှုသည် ချိုသာပြေပြစ်မှုနှင့် မပြေပြစ်မှုနှစ်မျိုးသာ ထင်ရှားလာပါသည်။ အသံပြေပြစ်မှုရှိခြင်းသည် သာမန်ကြုံတွေ့ရသည့် လောကဓံအခက်အခဲကို ရင်ဆိုင်ရကြောင်းကို ဖော်ပြပြီး အသံမပြေပြစ်ခြင်းသည် လောကဓံကို ခက်ခဲစွာ ရင်ဆိုင်ရကြောင်းကို ဖော်ပြနေပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဗေဒါသည် ရေကြောင်းတစ်လျှောက် စုန်ဆန်သွားလာရာတွင် သာမန်မျှခက်ခဲသော အခက်အခဲများတစ်လှည့်၊ ပြင်းထန်ကြမ်းတမ်းသော အခက်အခဲများကတစ်လှည့် ရင်ဆိုင်ကျော်ဖြတ်သွားရပုံမှာ ပေါ်လွင်လာရပါသည်။

ဆရာဇော်ဂျီသည် 'ပန်းပန်လျက်ပဲ' ကဗျာဖြင့် လူသားတို့အား ဘဝအားမာန်ကို ပေးရာတွင် သင်္ကေတအသုံး အားကောင်းမှုကြောင့်လည်း အားမန် ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ သင်္ကေတနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မောင်ခင်မင်(ဓနုဖြူ)က–

---

[၁] မြဇင်၊ ၁၉၈၂၊ ၂၅၄။

> "သင်္ကေတဆိုသည်မှာ အကြောင်းအရာတစ်ခုခုကို ကိုယ်စားပြု ရည်ညွှန်းသော အမှတ်အသား ဖြစ်သည်။"[၁]

ဟု ဆိုထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဗေဒါလမ်းကဗျာများမှ ဗေဒါကို သင်္ကေတတစ်ခုအဖြစ် သုံးကာ ဖွဲ့ဆိုထားကြောင်းကိုလည်း-

> "ဗေဒါလမ်းကဗျာကို ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသရှိ မြစ်ချောင်းများတွင် ဒီရေအတက်အကျအလိုက် ဆန်စုန်နေသော ဗေဒါအကြောင်းဖွဲ့သော ကဗျာအဖြစ် အနက်ကောက်ရသည်။ လူ့ဘဝတွင် နိမ့်လိုက်၊ မြင့်လိုက်၊ တက်လိုက်၊ ကျလိုက် ရုန်းကန်လှုပ်ရှားရသော လူ့သဘာဝကိုဖွဲ့သော ကဗျာအဖြစ်လည်း အနက်ကောက်၍ ရသည်။ ကဗျာဆရာသည် လူ့သဘာဝကို ကိုယ်စားပြုရည်ညွှန်းသော သင်္ကေတအဖြစ် 'ဗေဒါ' ကို ဖန်တီးအသုံးပြုထားခြင်း ဖြစ်သည်။"[၂]

ဟုလည်း ဆိုထားပါသည်။

ဆရာဇော်ဂျီသည် 'ပန်းပန်လျက်ပဲ' ဗေဒါလမ်းကဗျာတွင် လူ့လောက၏ အခက်အခဲ၊ အကျပ်အတည်း၊ နိမ့်တုံ၊ မြင့်တုံ ကြုံတွေ့ရသော သဘောတရားများကို လူသားတို့ မြင်နိုင်တွေ့နိုင် သတိပြုမိနိုင်သော ဗေဒါဖြင့် သင်္ကေတပြုထားသည်။ ထို့ပြင် လူသားတို့ တွေ့ကြုံရသော အခက်အခဲမျိုးစုံကို 'ဗေဒါ'၏ အတိုက်အခိုက်မျိုးစုံဖြစ်သော ဒီလှိုင်း၊ အုန်းလက်ကြွေ၊ ဘဲအုပ်တို့ဖြင့် သင်္ကေတပြုထားပြန်ရာ လူ့လောက၏ လောကဓံသဘောတရားမှာ ထင်ရှားလာရပါသည်။

တစ်ဖန် နိမိတ်ပုံအဖွဲ့ကောင်းများဖြင့်လည်း လူသားတို့အား အားမာန်ကို နှိုးဆွပေးထားပြန်ပါသည်။ နိမိတ်ပုံနှင့် စပ်လျဉ်း၍လည်း မောင်ခင်မင်(ဓနုဖြူ)က-

> "နိမိတ်ပုံသည် စာပေရေးဖွဲ့ရာတွင် အကျယ်ပြန့်ဆုံးနည်းနာတစ်ခု ဖြစ်သည်။ နိမိတ်ပုံကို 'စိတ်လှုပ်ရှားမှုတစ်ခုခုဖြင့် မြင်သော သိသောစိတ်ဖြင့် စိတ်သိပုံသဏ္ဌာန်' ဟူ၍ ဖွင့်ဆိုသည်။ 'စာဖြင့်ဖွဲ့ထားသော ရုပ်ပုံ' ဟူ၍လည်း ဖွင့်သည်။ 'ကဗျာတွင် နိမိတ်ပုံသည် ဥပမာအလင်္ကာအဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ရူပကအလင်္ကာအဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ သင်္ကေတအဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ သရုပ်ဖော်သော နိမိတ်ပုံ

---

[၁] ခင်မင်၊ မောင်(ဓနုဖြူ)၊ ၂၀၁၁၊ ၁၇၄။

[၂] ခင်မင်၊ မောင်(ဓနုဖြူ)၊ ၂၀၁၁၊ ၁၇၄။

> သက်သက်အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်စေ ပေါ်ထွက်၍ ဖော်ကျူးမှုကို အထောက်အပံ့ ပြုစေသည်။"[၁]

ဟူ၍ ရေးဟန်ပညာနိဒါန်းစာအုပ်တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဆရာဇော်ဂျီ၏ အားမာန်ကဗျာဖြစ်သော 'ပန်းပန်လျက်ပဲ' ကဗျာတွင် ဗေဒါသည် အတိုက်အခိုက်များ အခက်အခဲများကို အံတုရင်ဆိုင်ကျော်လွှားခဲ့၍ နောက်ဆုံးတွင် အောင်ပွဲခံခဲ့ပုံအဖွဲ့သည် အရှုံးမပေးဘဲ ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားနိုင်မည်ဆိုလျှင် အောင်မြင်မှုပန်းတိုင်သို့ မလွဲမသွေရောက်မည်ဖြစ်ကြောင်း သိစေသည့် နိမိတ်ပြအဖွဲ့ကောင်းဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ဤနိမိတ်ပြအဖွဲ့၏ အားကောင်းမှုကြောင့်လည်း လူသားတို့အား အားမာန်ကို ပိုမိုဖြစ်စေပါသည်။

'ပန်းပန်လျက်ပဲ' ကဗျာတွင် စကားအသုံးအနှုန်းများမှာလည်း လိုက်ဖက်ဆီလျော်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ စကားအသုံးအနှုန်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆရာမြဇင်က–

> "စကားအသုံးအနှုန်းဆိုသည်မှာ ကဗျာတွင် သူ့နေရာနှင့်သူ ဆီလျော်သင့်မြတ်သော စကားလုံးများ ရွေးချယ်အသုံးပြုခြင်း ဖြစ်သည်။ လှရန်လိုလျှင် အလှကို ရွေးသည်။ အားအင်လိုလျှင် အားအင်ပြစကားလုံးကို ရွေးချယ်ပေးသည်။"[၂]

ဟု ဆိုထားပါသည်။

ဆရာကြီး မောင်ခင်မင်(ဓနုဖြူ)က–

> "စကားအသုံးအနှုန်းလေ့လာမှုသည် စကားလုံးများကို မည်သည့်နေရာတွင် မည်သို့မည်ပုံ သုံးနှုန်းကြောင်း လေ့လာမှုပင် ဖြစ်ပါသည်။"[၃]

ဟု ဆိုထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် စကားအသုံးအနှုန်း ဟူသည်မှာ စကားလုံးများကို သူ့နေရာနှင့်သူ လိုက်ဖက်အောင်၊ ဆီလျော်အောင်၊ အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် သုံးနှုန်းထားခြင်းဟု ဆိုရပါမည်။

ဆရာဇော်ဂျီသည် 'ပန်းပန်လျက်ပဲ' ကဗျာတွင် ဗေဒါ၏အကြောင်းကို ဖွဲ့ဆိုထားရာ ဒီလှိုင်း၊ လတာပြင်၊ အုန်းလက်ကြွေ၊ ဘဲအုပ် ဟူသော အသုံးတို့ဖြင့်

---

[၁] ခင်မင်၊ မောင်(ဓနုဖြူ)၊ ၂၀၁၁၊ ၁၈၃။
[၂] တင်မိုးနှင့်အများ၊ ၁၉၈၂၊ ၂၅၇။
[၃] ခင်မင်၊ မောင်(ဓနုဖြူ)၊ ၁၉၉၄၊ ၈၇။

အောက်မြန်မာနိုင်ငံဒေသ ဖြစ်ကြောင်း၊ အထက်အညာဒေသ မဟုတ်ကြောင်းကို သိစေသည်။ ထိုဒေသသည် ဆရာဇော်ဂျီ၏ပတ်ဝန်းကျင် ဖြစ်သည်။ ထိုပတ်ဝန်းကျင်၏ ပကတိအခြေအနေတို့ကို ပိုင်နိုင်မှန်ကန်စွာ ဖော်ပြကာ စကားလုံးတို့ကို ဆီလျော် လိုက်ဖက်အောင် အသုံးပြုရေးဖွဲ့ထားပါသည်။ ထို့ပြင် 'ဗေဒါ'သည် ဒီလှိုင်း ပုတ်သော ဒဏ်၊ အုန်းလက် ကြွေဆောင့်သော ဒဏ်၊ ဒီလှိုင်း ဖုံးအုပ်ခံလိုက်ရပြန်သော ဒဏ်တို့ကို နာကျင်စွာ ခံစားခဲ့ရပုံကို 'မသက်သာ' ဟူသော အသုံးဖြင့် ပေါ်လွင်လာစေပါသည်။ ထို့ပြင် ဘဲအုပ်ကြားထဲ၌ အထိုး အဆိတ် အယက် အကန် ခံရပုံကိုလည်း မြင်ယောင်လာအောင် 'အယက်အကန်ခံ' ဟူသော အသုံးကို သုံးထားသည့်မှာလည်း ဘေးရန်အန္တရာယ် အနှောင့်အယှက်၊ အတိုက်အခိုက် အမျိုးမျိုးကို အံတုမာန်တင်းကာ ခံခဲ့ရပုံကို မြင်ယောင်လာစေပါသည်။

ထို့ပြင် 'အံကိုခဲ' ဟူသော အသုံးကြောင့် အန္တရာယ်ရန်စွယ် အခက်အခဲ၊ အတားအဆီး အမျိုးမျိုး ကြုံရမှုကို မာန်တင်းကာ ကြံ့ကြံ့ခံခဲ့ရပုံကို ပေါ်လွင်လာ စေပါသည်။ အခက်အခဲအမျိုးမျိုးကို အံကြိတ်ခံကာ ကျော်လွှားနိုင်ခဲ့သောကြောင့် နောက်ဆုံးတွင် အောင်ပန်းဆင်နိုင်ခဲ့ပုံကိုလည်း 'ပန်းပန်လျက်ပဲ' ဟူသော ဝက်ဝုတ္တိ အသုံးဖြင့် ထင်ရှားစေခဲ့ပါသည်။

'ပန်းပန်လျက်ပဲ' ကဗျာသည် အကြောင်းအရာရွေးချယ်မှု လိုက်ဖက်ဆီလျော်ခြင်း၊ ကဗျာအဖွဲ့ပုံသဏ္ဍာန် လိုက်ဖက်မှုရှိခြင်း၊ သင်္ကေတ၊ နိမိတ်ပုံအသုံးများ ထိမိဆီလျော်မှု ရှိခြင်း၊ အသံစီးဆင်းမှုနှင့် ကဗျာအကြောင်းအရာ လိုက်ဖက်ခြင်း၊ စကားအသုံးအနှုန်း ထိမိပိုင်နိုင်မှုရှိခြင်းတို့ကြောင့် လောကဓံ အခက်အခဲကို ဖွဲ့မလျှော့ဘဲ အံတုရန် ဖျောင်းဖျောင်းဖျဖျဖြင့် အားမာန်ပေးနေသော ကဗျာတစ်ပုဒ်ဟု ဆိုရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၄။ မင်းသုဝဏ်၏ 'ပျဉ်းမငုတ်တို' အားမာန်ကဗျာလေ့လာချက်

ဆရာမင်းသုဝဏ်သည်လည်း ဘဝအားမာန်ကဗျာများကို ဖွဲ့ဆိုခဲ့ပါသည်။ ထိုကဗျာများထဲတွင် 'ပျဉ်းမငုတ်တို' ကဗျာသည် ထင်ရှားသော ကဗျာတစ်ပုဒ် ဖြစ်ပါ သည်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ်တွင် ရေးဖွဲ့ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး လွတ်လပ်ရေးခေတ် အားမာန်ပေးသော ကဗျာတစ်ပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဗျာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တက္ကသိုလ်ဝင်းမွန်က–

> **"ပျဉ်းမငုတ်တို** ကဗျာသည် မင်းသုဝဏ်၏ အထူးကျော်ကြားသော
> ကဗျာတစ်ပုဒ် ဖြစ်သည်။ လူသားတို့၏ အားမာန်၊ လူသားတို့၏

သတ္တိ၊ လူသားတို့၏စွမ်းရည်ကို အပေါ်လွင်ဆုံး ဖော်နိုင်သော ကဗျာအဖြစ် အများ နှစ်သက်ခြင်း ခံရသည်။”[၁]

ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဆရာမင်းယုဝေ၏ ပျဉ်းမငုတ်တိုနှင့် ကမ္ဘာ့သက်ရှိ ကဗျာဆရာကြီးများစာအုပ်တွင် ဖော်ပြထားချက်ကို ခေတ်သစ်ကဗျာမိတ်ဖွဲ့စာအုပ်တွင်–

> “အမေရိကန်ပြည်က ထုတ်ဝေသည့် The World's Great Living Poets ကမ္ဘာ့သက်ရှိ ကဗျာဆရာကြီးများ စာအုပ်၌ ပျဉ်းမငုတ်တို ကဗျာ ပါသည်ဟု သိရသည်။”[၂]

ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုထားပါသည်။

တစ်ဖန် တက္ကသိုလ်ဝင်းမွန်က ‘ပျဉ်းမငုတ်တို’ ကဗျာဖြစ်လာရခြင်းအကြောင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍–

> “ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး၏ဒဏ်ကို မြန်မာပြည် အလူးအလိမ့် ခံရသည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်လည်း အလူးအလိမ့် ခံရရှာသည်။ စစ်ကြီးပြီး၍ တက္ကသိုလ်ကျောင်း ပြန်ဖွင့်သောအခါ မင်းသုဝဏ်လည်း တက္ကသိုလ် ပြန်ရောက်လာသည်။ ထိုအခါ တက္ကသိုလ်ဝန်းကျင်၌ စစ်၏ ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်ကို အနှံ့အပြား တွေ့ရတော့သည်။ ‘ပျဉ်းမငုတ်တို’ ကဗျာမှာ တက္ကသိုလ်သို့ မင်းသုဝဏ် ပြန်ရောက်စဉ် တွေ့ရသော အတွေ့အကြုံ အခြေအနေမှ ပေါက်ဖွားသော ကဗျာ ဖြစ်သည်။”[၃]

ဟု တင်ပြထားပါသည်။ ဆရာမင်းသုဝဏ်ကိုယ်တိုင်ကလည်း စစ်ဘေးဒဏ်ကို ခံခဲ့ရသော ပျဉ်းမငုတ်တိုပင်ကြီးကို မြင်သောအခါ စစ်ဒဏ်ကိုခံခဲ့ရသော အမိမြန်မာပြည်နှင့် ပြည်သူပြည်သားများဘဝနှင့် ထပ်တူဖြစ်ပုံ၊ ပျဉ်းမငုတ်တိုကြီးသည် နွေဦးပေါက်သောအခါ ပုရစ်ဖူးရွက်နု၊ ရွက်သစ်များထွက်ကာ တစ်ဖြည်းဖြည်း ရှင်သန်ဝေဆာလာပုံကို မြင်သောအခါ အမိမြန်မာပြည်နှင့် ပြည်သူပြည်သားများကိုလည်း လောကခံကို စိတ်ပျက်အားလျှော့ အရှုံးမပေးဘဲ ပြန်လည် နိုးကြားတက်ကြွ လန်းဆန်းစေချင်သောကြောင့် ဤ‘ပျဉ်းမငုတ်တို’ ကဗျာကို ဖွဲ့ဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်းကို–

---

[၁] ဝင်းမွန်၊ တက္ကသိုလ်၊ ၁၉၇၄၊ ၇၂။

[၂] ဝင်းမွန်၊ တက္ကသိုလ်၊ ၁၉၇၄၊ ၇၂။

[၃] ဝင်းမွန်၊ တက္ကသိုလ်၊ ၁၉၇၄၊ ၇၂။

"အော် – အာဂ ပျဉ်းမငုတ်တိုပါတကား။ ငါတို့၏ မြန်မာ ပြည်ကြီးသည်လည်း ဤနည်းအတိုင်း ရှက်သစ်လဲ၍ ပျော်ပွဲဝင် နိုင်ကြပါစေသော်ဝ်၊ ငါတို့အမျိုးသား တိုင်းရင်းသားတို့သည်လည်း ကျိုးရာမှကောင်း၊ ပင်းရာမှကြား၊ ကန်းရာမှမြင်နိုင်ပါစေသော။ ဤသို့ ဆုတောင်းပဌာနပြုကာ အာရုံစောမိသဖြင့် 'ပျဉ်းမငုတ်တို' ကဗျာကို ရေးဖွဲ့ခဲ့ပါသည်။"[၁]

ဟူ၍ ဆိုထားရာ ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ တိုင်းပြည်နှင့်လူမျိုးအပေါ် ထားရှိသော စေတနာမှာ ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း မြင်လာရပါသည်။ ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ 'ပျဉ်းမငုတ်တို' ကဗျာမှာ–

"ပျဉ်းမငုတ်တို

ဖုထစ်ရှုတ်တွ၊ ငှက်လင်းတသို့

ပျဉ်းမငုတ်တို၊ သက်ကျားအိုသည်

ကုန်းမိုထက်တွင် တစ်ပင်တည်း။

ခွဆုံအကွေး၊ သစ်ခေါင်းဆွေးလည်း

အဖေးတက်လာ၊ အိုင်းအမာသို့

ကျယ်စွာဟက်ပက် ခြအိမ်ပျက်။

ကုန်းမိုကမ်းပါး၊ မြေပပ်ကြားတွင်

စစ်သားခမောက်၊ ပိန်ခြောက်ခြောက်လည်း

စစ်ရောက်စခန်း၊ လက်ပြည္ဟွန်း။

ထိုပင်ငုတ်တို၊ ပျဉ်းမအိုသည်

စစ်ကိုလည်းကြုံ၊ ခြအုံလည်းဖြစ်

ဓားထစ်လည်းခံ၊ နေလျှံလည်းတိုက်

လေပြင်းခိုက်လျက်၊ မငိုက်ဦးခေါင်း

နွေသစ်လောင်းသော်

---

[၁] မင်းသုဝဏ်၊ ၁၉၅၉၊ ၂၃။

ရွက်ဟောင်းညှာကြွေ၊ ရွက်သစ်ဝေ၍
လေပြည်ထဲတွင်၊ ယော်ရပ်ဆင်သည်
အသင်ယောကျ်ားကောင်းတကား။ ။

(၁၉၄၉)[၁]

ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် စစ်ဘေးဒဏ်ကို ခံခဲ့ရသော မြန်မာနိုင်ငံကို ဗလာနတ္တိ ငုံးတိတိအနေအထားမှ တိုးတက်စည်ပင်လာစေလိုသည်။ ထိုအခါ စစ်ဒဏ်ကို ခံခဲ့ရသည့် 'ပျဉ်းမငုတ်တိုပင်ကြီး' နှင့် ထင်ဟပ်ကာ ရေးဖွဲ့ထားသည်မှာ အကြောင်းအရာ ရွေးချယ်မှု လိုက်ဖက်ထိမိမှုရှိကြောင်း သိရပါသည်။ ပတ်ကြားအက်နေသော မြေပြင်ထက် စစ်သားခမောက်ရှိပုံ၊ ပျဉ်းမငုတ်တိုကြီးသည် စစ်ဒဏ်ကြောင့် ခြောက်သွေ့နွမ်းလျပုံတို့မှာ လွတ်လပ်ရေးရပြီးစ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စစ်တလင်းဖြစ်ခဲ့ရပုံ၊ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများဖြင့် ပြည့်နှက်နေပုံဆိုသော အကြောင်းအရာနှင့် လိုက်ဖက်မှု ရှိလှပါသည်။ ခေတ်စမ်းကဗျာတို့၏ သဘာဝအတိုင်း စာဆို ခိဋ္ဌဓမ္မ မြင်တွေ့နေရသော သစ်ငုတ်၊ ငှင်းတ၊ မြေပတ်ကြား ဟူသော အဖြစ်အပျက်၊ ပတ်ဝန်းကျင်အနေအထားတို့ကို ဖွဲ့ဆိုထားသော ကဗျာ ဖြစ်ပါသည်။

ဤကဗျာကိုရေးဖွဲ့ရာတွင် ခေတ်ကဗျာများ ဖွဲ့ဆိုကြသည့် နည်းကိုလိုက်၍ လေးလုံးစပ်နည်းသုံးကာ အပိုဒ်လေးပိုဒ်ဖြင့် တင်ပြဖွဲ့ဆိုထားပါသည်။ ၄-၃-၂ ကာရန်၊ ၄-၂ ကာရန်တို့ဖြင့် ဖွဲ့ဆိုထားသည်။ ၄-၃-၂ ကာရန်မှာ အစဉ်မပြတ်သည့် သဘောသက်ရောက်ကာ အသံကို ပြေပြစ်စေပါသည်။ ဤကာရန်ကြောင့် ပျဉ်းမငုတ်တိုပင်ကြီးသည် ပင်အိုငုတ်တိုကြီးမှ ရွက်သစ်များ တဖြည်းဖြည်း ဝေဆာလာမည့် အဖြစ်သည် ဖြေးဖြေးမှန်မှန် ရောက်ရှိလာမည့်သဘောကို ဖော်ပြနေပါသည်။ ထို့အတူ အမိမြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီးသည်လည်း ပြည်သူပြည်သားအားလုံး တက်ညီလက်ညီနှင့် တဖြည်းဖြည်း ကုန်းထခဲ့ပါက တစ်ချိန်တွင် ခေါင်းမော့လာနိုင်မည့် သဘောကို ပေါ်လွင်စေပါသည်။ ၄-၂ ကာရန်၏သဘောမှာ အဖြစ်အပျက်များ လျင်မြန်သည့် သဘော ရှိပါသည်။ ထို့အတူ စစ်တလင်းဟူသော အဖြစ်အပျက်မှ သာယာဝေဖြာသော အနေအထားသို့ အလျင်အမြန် ရောက်တော့မည်ဖြစ်ကြောင်း သိသာလာစေပါသည်။

---

[၁] မင်းသုဝဏ်၊ ၁၉၉၇၊ ၈၁။

'ပျဉ်းမငုတ်တို' ကဗျာ၏ အသံစီးဆင်းမှုတည်း ဟူသော နရီကို လေ့လာသော် အကြောင်းအရာနှင့် အသံစီးဆင်းမှု လိုက်ဖက်ကြောင်း တွေ့ရသည်။ ဤကဗျာ၏ အသံစီးဆင်းပုံကို အောက်ပါအတိုင်း လေ့လာကြည့်နိုင်ပါသည်။

*   _ _ _ _

− + − −

+ − − ၊

− + ၊ ၊

+ ၊ − ၊

○ ၊ +

*   − ၊ ○ +

− + + +

○ + − ၊

+ ○ ၊ −

၊ ၊ − −

− ၊ −

*   + ၊ + +

၊ − + ၊

− + ○ −

၊ − − +

− − ○ +

− − +

*   ၊ ၊ − ၊

+ − ၊ ၊

− ၊ + ၊

− ၊ + −

\+ ၊ + ၊

၊ ၊ + −

၊ + − −

o − + +

၊ − + ၊

− + + ၊

− − + −

၊ ၊ ၊ ၊

၊ − ၊ ၊

o ၊ − ၊

\+ ၊ +

ဟူ၍ တွေ့ရှိရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ကဗျာတွင် ပထမသုံးပိုဒ်၌ သံတိုများကို အများဆုံး သုံးထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပျဉ်းမငုတ်တိုကြီး၏ စစ်ဘေးဒဏ် ဟူသော ကြမ်းတမ်း ခက်ခဲမှုခံရပုံနှင့် မတင့်တယ်သော အဆင်းသွင်ပြင်မှာ ပေါ်လွင်လာပါသည်။ စတုတ္ထ ပိုဒ်တွင် သံပြေအသုံးသည် သံတိုအသုံးထက် များကြောင်း တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အခက်အခဲမျိုးစုံကို ကြံ့ကြံ့ခံကျော်လွှားနိုင်ခဲ့ပြီး အောင်ပွဲဝင်နိုင်သည့် အဖြစ်အပျက်နှင့် လိုက်ဖက်သော အသံစီးဆင်းမှုဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

'ပျဉ်းမငုတ်တို' ကဗျာတွင် လူသားတို့၏ဒုက္ခအဖုံဖုံ၊ အခက်အခဲမျိုးစုံကြုံရပုံကို သဘာဝဘေးဒဏ်ခံရပုံ၊ စစ်ဘေးဒဏ်ခံရသော 'ပျဉ်းမငုတ်တို' ကြီးဖြင့် သင်္ကေတပြု ထားပါသည်။ 'ပျဉ်းမငုတ်တို' ကြီးသည် လောကဓံကို ကြံ့ကြံ့ခံရင်း နွေဦးပေါက်သော် ရွက်သစ်ရွက်နုများ ဝေဆာလာပုံမှာ လောကဓံကို အနိုင်ယူနိုင်စွမ်းသော ယောကျ်ားကောင်း တစ်ယောက်အလား ဖြစ်သည်။ ထို့အတူ အမိမြန်မာနိုင်ငံသူ၊ နိုင်ငံသားအားလုံးတို့ သည်လည်း လောကဓံအခက်အခဲများကို ပျဉ်းမငုတ်တိုကြီးကဲ့သို့ ကြံ့ကြံ့ခံ ရင်ဆိုင် နိုင်စွမ်းပါက တစ်နေ့တွင် ရွက်နုရွက်သစ်တည်း ဟူသော တိုးတက်အောင်မြင်မှု အသီး အပွင့်များ ပွင့်လန်းလာမည်ဖြစ်ကြောင်း အားမာန်ကို ပေးစွမ်းထားပါသည်။

စကားအသုံးအနှုန်းပိုင်းတွင် အကြောင်းအရာနှင့် လိုက်ဖက်ဆီလျော်သော အသုံးများကို သုံးထားကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ 'ပျဉ်းမငုတ်တို' ကြီးသည် ခက်ခဲကြမ်းတမ်းသော အခြေအနေကို ရင်ဆိုင်နေရပုံကို ဖော်ပြရာတွင် 'ဖုထစ်ရွတ်တွ'၊ 'ငှက်ဦးငွင်းတ'၊ 'သက်ကျားအို' ဟူသော အသုံးများက 'ပျဉ်းမငုတ်တို' ကြီး၏ မနှစ်မြို့ဖွယ်၊ စိတ်ပျက်အားလျော့ဖွယ် ပုံပန်းကို မြင်ယောင်လာစေပါသည်။ ထို့ပြင် လွတ်လပ်ပြီးစ အမိမြန်မာနိုင်ငံ၏ စိတ်ပျက်အားလျော့ဖွယ် အခြေအနေ၊ အဖက်ဖက်က နိမ့်ကျနေကာ သုညဘဝမှစတင်ရမည့် ခက်ခဲကြမ်းတမ်းသည့် အခြေအနေများကို မြင်ယောင်လာစေပါသည်။ တစ်ဖန် 'လေပြည်ထဲတွင် ငယ်ရုပ်ဆင်သည်၊ အသင် ယောကျ်ားကောင်းတကား' ဟူသော အသုံးကလည်း အနိုင်မခံ အရှုံးမပေးလိုသည့် အားမာန်ကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။

ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ 'ပျဉ်းမငုတ်တို' ကဗျာသည် အကြောင်းအရာရွေးချယ်မှု လိုက်ဖက်ဆီလျော်ခြင်း၊ ကဗျာအဖွဲ့ပုံစံ ဆီလျော်ခြင်း၊ သင်္ကေတ၊ နိမိတ်ပုံအသုံးများ ထိမိပေါ်လွင်ခြင်း စကားအသုံးအနှုန်း လိုက်ဖက်ဆီလျော်မှုရှိခြင်းတို့ကြောင့် လောကဓံ နှိပ်စက်မှုတို့ကို မတုန်မလှုပ် ကြံ့ကြံ့ခံလျက် ရင်သန်ရေးအတွက် ရုန်းကန်နိုင်စွမ်း ရှိပုံတို့ ပေါ်လွင်ကာ အံ့သြချီးမွမ်းဖွယ်၊ အတုယူဖွယ် ခံစားချက်များ ဖြစ်ပေါ်စေသဖြင့် အားကောင်းသော ဘဝအားမာန် ကဗျာတစ်ပုဒ်ဟု ဆိုရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

ဇော်ဂျီနှင့်မင်းသုဝဏ်တို့၏ ဘဝအားမာန်ကိုပေးသော ကဗျာများကို လေ့လာ တင်ပြရာတွင် ဆရာဇော်ဂျီ၏ 'ပန်းပန်လျက်ပဲ' ကဗျာနှင့် ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ 'ပျဉ်းမငုတ်တို' ကဗျာ နှစ်ပုဒ်ကို လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။ ဤကဗျာနှစ်ပုဒ်သည် ဘဝအားမာန်ကို ပေးရာတွင် အထိရောက်ဆုံး အထင်ရှားဆုံး ကဗျာများ ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဗျာများ၏ ထင်ရှားထိရောက်ရခြင်း အကြောင်းအရင်းမှာ အကြောင်းအရာ ရွေးချယ်မှု လိုက်ဖက်မှုရှိခြင်း၊ ကဗျာအဖွဲ့ပုံစံ လိုက်ဖက်ဆီလျော်ခြင်း၊ ခေတ်ကဗျာ ဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ သိသာထင်ရှားစေသည့် သင်္ကေတအသုံး၊ နိမိတ်ပုံအဖွဲ့များ သုံးထားခြင်း၊ လွယ်ကူရှင်းလင်းပြီး အားမာန်ကိုပေးနိုင်သည့် အသုံးများသုံးထားခြင်းတို့ တွေ့ရှိရပါသည်။ ဆရာဇော်ဂျီ၏ 'ပန်းပန်လျက်ပဲ' ကဗျာသည် ပျော့ပျောင်းညင်သာစွာ စည်းရုံးဆွဲဆောင်ကာ အားမာန်ကို ပေးထားပါသည်။ ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ 'ပျဉ်းမငုတ်တို' ကဗျာသည် အားမာန်ကို ပြတ်ပြတ်သားသား ပေးထားကြောင်း လေ့လာ တွေ့ရှိရပါသည်။

နိဂုံး

ကဗျာသည် ရသစာပေ ဖြစ်သည်။ 'ပန်းပန်လျက်ပဲ'နှင့် 'ပျဉ်းမငုတ်တို' ကဗျာများသည် ရသပေးစွမ်းရုံသာမက ဘဝအသိအမြင်၊ ဘဝအားမာန်နှင့် မျိုးချစ်စိတ်များကိုပါ ဖြစ်ပေါ်စေသည့် ရတနာကဗျာများပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မလောကတွင် ရှိသော အခြေအနေ အဖြစ်အပျက် အကြောင်းအရာများကို ဆင်ခြင်ဖွယ်၊ လိုက်နာဖွယ်၊ မှတ်သားဖွယ်၊ အတုယူဖွယ်ဖွဲ့ဆိုထားရာ ခေတ်အဆက်ဆက် အခြေအနေအမျိုးမျိုး၊ လောကဓံအမျိုးမျိုးနှင့် ကြုံတွေ့နေရမည့် လောကလူသားအားလုံးအတွက် အနိုင်မခံ အရှုံးမပေး၊ ရဲဝံ့စွာ ရင်ဆိုင်ရဲသော အားမာန်ပေးထားသည့် ကဗျာကောင်းများပင် ဖြစ်ပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

ခင်မင်၊ မောင်(ဓနုဖြူ)။ (၁၉၉၄)။ ***စကားပြေသဘောတရား၊ စကားပြေအတတ်ပညာ***။ ရန်ကုန်၊ စာပေလောကပုံနှိပ်တိုက်။

ခင်မင်၊ မောင်(ဓနုဖြူ)။ (၂၀၁၁)။ ***ရေးဟန်ပညာနိဒါန်း***။ ရန်ကုန်၊ စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ်တိုက်။

ချစ်ဦးညိုနှင့်ထီလာစစ်သူ။ (၁၉၈၅)။ ***ဝေဖန်ရေးစာပေဟောတမ်းများ(ဒုတွဲ)***။ ရန်ကုန်၊ စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ်တိုက်။

ဇော်ဂျီ။ (၁၉၉၈)။ ***ဇော်ဂျီကဗျာပေါင်းချုပ်***။ ရန်ကုန်၊ စာပေလောကပုံနှိပ်တိုက်။

ဇော်ဂျီ။ (၂၀၀၄)။ ***ရသစာပေအဖွင့်နှင့်နိဒါန်း***။ ရန်ကုန်၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်။

တိုက်စိုးနှင့်မင်းယုဝေ။ (၁၉၈၅)။ ***မြန်မာစာမိတ်ဖွဲ့***။ ရန်ကုန်၊ တောက်တောက်ဝင်းပုံနှိပ်တိုက်။

တင်၊ ဦး(ပုဂံဝန်ထောက်မင်း)။ (၁၉၀၀)။ ***ကဗျာဗန္ဓသာရကျမ်း***။ မန္တလေး၊ မြန်မာတာရာ သတင်းစာပုံနှိပ်တိုက်။

တင်မိုးနှင့်အများ။ (၁၉၈၂)။ ***မြန်မာကဗျာစာတမ်းများ(ဒုတွဲ)***။ ရန်ကုန်၊ စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ်တိုက်။

မင်းသုဝဏ်။ (၁၉၉၇)။ ***မင်းသုဝဏ်ကဗျာပေါင်းချုပ်***။ ရန်ကုန်၊ စာပေလောကပုံနှိပ်တိုက်။

မြန်မာစာအဖွဲ့။ (၂၀၀၈)။ ***မြန်မာအဘိဓာန်***။ ရန်ကုန်၊ နေလင်းပုံနှိပ်တိုက်။

မြန်မာစာအသင်း။ (၁၉၆၆)။ ***မြန်စာဂုဏ်စာမြုံတော***။ ရန်ကုန်၊ ယုံကြည်ချက်စာပေ။

ဝင်းမွန်၊ တက္ကသိုလ်။ (၁၉၇၄)။ ***ခေတ်သစ်ကဗျာမိတ်ဖွဲ့***။ ရန်ကုန်၊ နှလုံးလှစာပေ။

ပတ်ရှုလေ့လာသောစာအုပ်စာရင်း

ကျော်စိန်၊ ဒေါက်တာ။ (၁၉၉၇)။ ***ဇော်ဂျီကာ၊ ဒုတိယတွဲ(ပ-ကြိမ်)***။ ရန်ကုန်၊ စာပေဗိမာန် ပုံနှိပ်တိုက်။

ကျော်စိန်၊ ဒေါက်တာ။ (၁၉၉၇)။ ***ဇော်ဂျီကာ၊ တတိယတွဲ(ပ-ကြိမ်)***။ရန်ကုန်၊ စာပေဗိမာန် ပုံနှိပ်တိုက်။

မင်းယုဝေ။ (၁၉၉၁)။ ***အမျိုးသားစာဆိုဆရာဇော်ဂျီ၏ကဗျာများမိတ်ဖွဲ့***။ ရန်ကုန်၊ တင်ရွှေပုံနှိပ်တိုက်။

ဟုန်ဝမ်၊ မောင်။ (၂၀၀၅)။ ***ဗေဒါလမ်းကဗျာများအဖွင့်***။ ရန်ကုန်၊ ရူပံပုံနှိပ်တိုက်။